

L'emigració catalana s'estabilitza després d'anys de creixements continuats.

119.111 catalans han emigrat a l'estranger entre 2008 i 2017.

883.129 persones de totes nacionalitats han deixat Catalunya de 2008 a 2017.

Fortes diferències entre les xifres de l'INE i algunes fonts nacionals.

Un total de **119.111 catalans**, dels quals **16.226** durant l'any 2017, han marxat ha viure fora de Catalunya com a conseqüència de la manca d'oportunitats laborals adequades **al llarg del període 2008-2017**.

L'INE (Instituto Nacional de Estadística) espanyol va donar a conèixer el dia 26 de juny de 2018 els resultats per l'any 2017 de l'**Estadística de Variacions Residencials (EVR) corresponents a les altes en un consolat espanyol amb la corresponent baixa en el municipi d'origen**. Aquestes xifres són doncs molt representatives del **moviment migratori amb caràcter estable** atès que, normalment, només aquelles persones que han estabilitzat o tenen sòlides perspectives d'estabilitzar la seva situació en el seu nou país de residència fan totes aquestes gestions administratives. Lògicament les persones amb una situació precària o no estable en el nou país de residència rarament fan tots els passos d'alta consular i de baixa municipal i esperaran el millor moment per a fer-ho. Es possible doncs que algunes de les arribades al nou país, reflectides en els moviments consulars a l'EVR, no hagin tingut lloc en el mateix any de l'alta consular sinó un o dos anys abans.

Una continua tendència migratòria a Catalunya des del començament de la crisi

Segons aquestes dades un total de **16.226 ciutadans catalans** haurien traslladat el seu domicili des de Catalunya cap a algun país estranger, i haurien fet la corresponent alta consular, al llarg de l'any 2017. Això suposa una reducció del 7,5% respecte de 2016 en que es van enregistrar 17.368 canvis de residència.

El **total d'espanyols** que haurien fet els mateixos passos per el canvi de domicili cap a l'estranger seria de **79.209 l'any 2017 (una reducció del 13% respecte dels 91.059 de l'any anterior)**.

Entre els anys 2008 i 2017, període de l'actual crisi econòmica, **el total de persones de nacionalitat espanyola que han traslladat el seu domicili des de Catalunya cap a l'estranger és de 119.111**.

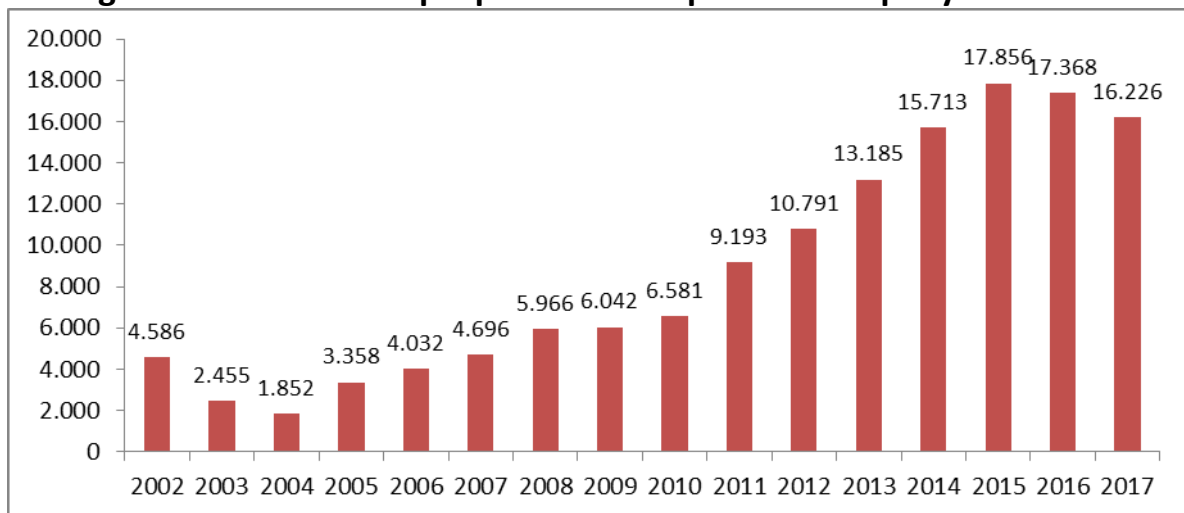
El total, persones de **nacionalitat espanyola residents a Catalunya més persones d'altres nacionalitats residents a Catalunya**, que haurien abandonat Catalunya en el mateix període 2008-2017 és de **883.129 persones**.

Dels 16.226 catalans que s'han donat d'alta a consolats de l'Estat espanyol el 2017, **8.384 són homes i 7.842 dones**. El factor gènere no sembla doncs determinant en la decisió d'emigrar.

Un total de **119.111 catalans** han marxat a viure fora de Catalunya com a conseqüència de la crisi econòmica **al llarg del període 2008-2017**. Si considerem els anys 2003-2006 en que la situació econòmica a Catalunya no semblava presentar especials incerteses, el moviment migratori, caracteritzat per una normal mobilitat professional, acadèmica o familiar, se situava entre les 1.800 i les 4.000 persones (a 2002 hi havia hagut també un moment de fort creixement de l'atur a Catalunya i a Espanya). Des de 2007 l'increment de les sortides és sostingut fins a assolir els valors màxims a 2015. Encara molt lluny, en tots el casos, de les xifres de migració catalana i espanyola dels anys 1950-1970.

La distribució provincial dels 16.226 catalans emigrats a 2017 indica que els procedents de la província de Barcelona són 11.792, de Girona en són 1.991, de Tarragona 1.567, i de Lleida 876.

Emigració de catalans cap a països altres que l'Estat Espanyol 2002-2017

Font: Estadística de Variacions Residencials. INE (Instituto Nacional de Estadística)

Fluxos migratoris repartits majoritàriament entre Europa i Amèrica

Segons l'EVR, els **destins continentals principals** d'emigració dels catalans a 2017, per continents, van ser: la Unió Europea (8.040), Amèrica (5.423), la resta d'Europa (1.336), Àsia (765), Àfrica (327) i Oceania (335).

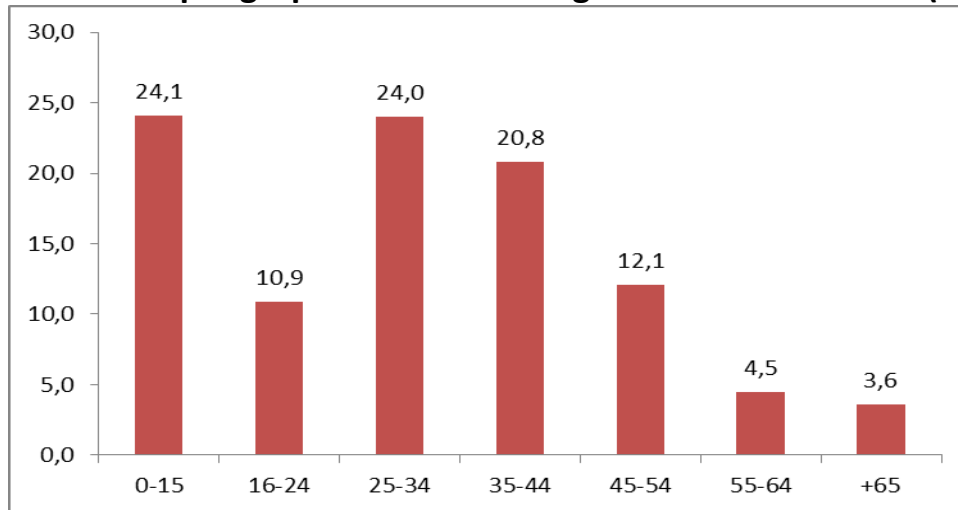
Per països les destinacions migratòries principals a 2017 van ser: Regne Unit (2.276), França (2.228), Alemanya (1.856), EUA (1.362), Equador (844), Suïssa (647), Andorra (546), Colòmbia (442), Bèlgica (457), Mèxic (384), Argentina (360), Països Baixos (354), Bolívia (310), Perú (297), Austràlia (296), República Dominicana (295), Xile (237), Brasil (217), Xina (165), Itàlia (160) i Canadà (148).

Catalunya (16.226) és **la segona Comunitat Autònoma emissora d'emigració nacional a 2017 (era la tercera a 2011)**, en termes absoluts, després de la de Madrid (17.350 emigrants nacionals l'any 2017) i per davant d'Andalusia (9.671), País Valencià (8.118), Galícia (4.526) i Canàries (4.520).

L'anàlisi per edats de les xifres oficials des catalans que emigren

Per grups d'edat els 16.226 catalans emigrats a 2017 es distribueixen de la manera següent: 3.904 (de 0 a 15 anys), 1.773 (de 16 a 24 anys), 3.892 (de 25 a 34 anys), 3.383 (de 35 a 44 anys), 1.959 (de 45 a 54 anys), 738 (de 55 a 64 anys) i 577 (de més de 65 anys).

Distribució per grups d'edat dels emigrants catalans a 2017 (%)

Font: Estadística de Variacions Residencials. INE (Instituto Nacional de Estadística)

La desagregació per edats corresponents a l'any 2017 mostraria que **el 35,0% dels que van instal·lar-se a l'estranger a 2017 estan en les franges d'edat entre 0 i 24 anys** (i el 24,1% són menors de 15 anys), **però que els majors de 35 anys representen el 41,0%**. Més enllà del debat sobre on situar la frontera del què s'entén per emigració 'juvenil' és prou clar que l'emigració actual no afecta únicament als sectors més joves de la població sinó que es distribueix raonablement entre les franges d'edat principals amb una forta presència dels grups menors d'edat. Caldria doncs discutir la constant tendència des de molts mitjans de comunicació de parlar d'emigració juvenil qualificada com el gran i únic problema de Catalunya.

A més el fet que **el 24,1% d'aquesta emigració sigui menor de 16 anys deixa clar el caràcter cada cop més familiar de l'emigració actual**. No resulta plausible imaginar que aquesta emigració de menors d'edat emigra sola i això obliga als poders públics catalans a prendre en consideració les necessitats d'aquesta creixent població infantil a l'exterior.

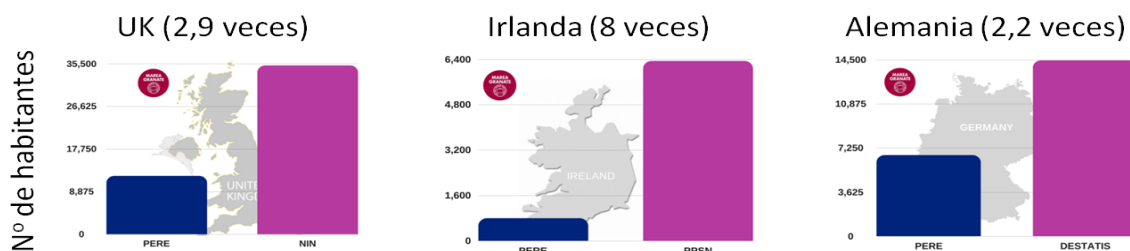
Una cobertura estadística insuficient i una sots-avaluació sistemàtica

Com hem dit aquestes estadístiques es basen en les dades de l'EVR (Estadística de Variacions Residencials) que produeix l'INE. La base estadística per detectar la variació residencial és l'alta consular i la baixa en el municipi espanyol d'origen. Moltes de les persones que emigren, i molt particularment les que ho fan a països de la Unió Europea, aprofiten les facilitats lligades a la lliure circulació i no fan cap tràmit consular. A més les grans dificultats per a exercir el dret de vot a l'exterior no constitueixen cap incentiu per a fer l'alta consular. **Per aquestes raons es pot estimar que les estadístiques de l'INE que presentem sots-avaluen fortament el moviment migratori.**

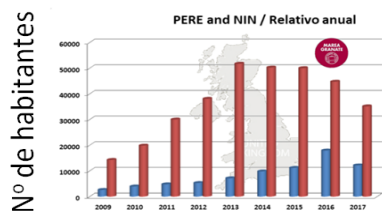
Segons les dades recollides pels companys de **Marea Granate** basades en les dades a **Anglaterra** del NIN, National Insurance Number, a **Irlanda** del PPSN, Personal Public Service Number i a **Alemanya** del Destatis, Oficina Federal d'Estadística, es pot veure com el volum de noves inscripcions entre els registres consulars (PERE) i els registres locals mostra fortes dissonàncies. Un desfàs que s'acumula any rere any mostrant que **la magnitud de l'onada migratòria és molt més gran que l'estimada via les xifres de l'INE**.

Cifras emigración: datos del INE (PERE) vs. datos locales (NIN, PPSN, Destatis)

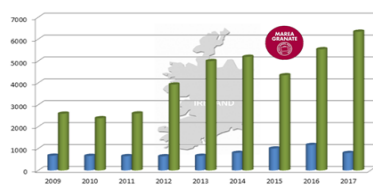
Nuevas inscripciones durante 2017

Incrementos relativos cada año

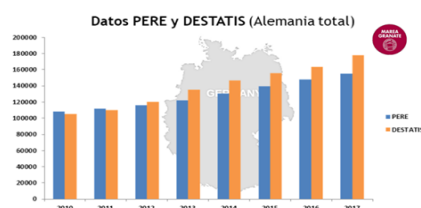

UK – 2009/2017

Irlanda – 2009/2017

Total acumulado

Alemania – 2010/2017

Font: Marea Granate (<http://tercerainformacion.es/articulo/actualidad/2018/06/28/un-ano-mas-de-emigracion-un-ano-mas-de-subestimacion-cifrasinexactas17>)

En concret, i en dades agregades pel conjunt de l'emigració espanyola, **les noves inscripcions a Anglaterra segons xifres locals són 2,9 vegades superiors a les de l'INE**, a Irlanda són 8 vegades més grans i a Alemanya una mica més del doble (2,2). Aquest fenomen de subestimació és molt fort en el cas europeu atesa l'escassa incitació a la inscripció consular i la llibertat de circulació a l'espai de la Unió Europea i menys agut en el cas de la resta de continents.

No hi ha procediments estadístics fiables per a estimar el volum de sots-avaluació migratòria que es pot veure molt evident a Europa.

Una emigració sense perspectives immediates de retorn

Resulta certament difícil establir prediccions sobre si una bona part d'aquesta emigració té en el retorn el seu horitzó personal cara al futur. La publicació, a primers d'any, per part de l'INE de les dades del Padró Municipal d'Espanyols Residents a l'Estranger (PERE) permet observar un creixement sostingut de la població catalana resident a l'exterior i una taxa de retorn relativament baixa (més enllà dels fracassos en l'experiència migratòria, el retorn dels quals és relativament ràpid, i un altra grup que, efectivament, retorna al cap d'alguns anys).

Res no fa pensar que l'actual generació migrant tindrà un comportament diferent respecte del retorn diferent al de les generacions anteriors i tota esperança d'un retorn immediat quan la situació econòmica millori es contradiu amb comportaments passats de l'emigració catalana i amb l'experiència d'altres països al món també amb forta emigració.

Els inscrits com a votants al CERA (Cens Electoral de Residents Absents) no paren de créixer

Un indicador prou clar del caràcter estructural d'aquesta emigració catalana i de les escasses, ara per ara, possibilitats de retorn és la inscripció al CERA (Cens Electoral de Residents Absents) malgrat les

dificultats del sistema de vot exterior. **La Oficina del Censo Electoral ha publicat les dades del Cens Electoral de Residents Absents (CERA) a 1er de maig de 2018 i el nombre d'inscrits catalans, majors de 18 anys i amb dret de vot, se situa en 232.100.**

Això representa un augment de 11.496 electors entre maig de 2017 i maig de 2018 i un augment de 5.719 votants respecte dels 226.381 inscrits que van tenir dret de vot en les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre de 2017.

El CERA és el cens que permet als catalans de l'exterior poder votar en els diversos processos electorals en que tenen dret a fer-ho (eleccions generals, eleccions al Parlament de Catalunya, eleccions al Parlament Europeu i referèndums convocats per l'Estat).

Conèixer millor les necessitats i característiques dels catalans de l'exterior és la raó principal per la que el Govern Català va publicar el Decret 71/2014, de 27 de maig, pel qual es va crear el **Registre de catalans i catalanes residents a l'exterior** on s'estableixen els requisits i el procediment d'inscripció. La finalitat d'aquest registre és, inicialment, la de conèixer millor qui som els catalans de l'exterior i poder establir polítiques adequades de suport en tots els àmbits (socials, educatius, laborals, etc.). La negativa de l'Estat a transferir les dades personals dels residents exteriors (no les dades agregades que són públiques) a les comunitats autònomes ha fet que diverses autonomies (Andalusia, Galícia, Catalunya) hagin impulsat la creació d'aquests registres propis que, **en tots els casos, han estat una fracàs d'inscripció** atesa la manca d'una campanya pública d'envergadura per a fer-los coneguts i viables. El registre és una eina útil per un millor coneixement estadístic dels catalans de l'exterior si bé no podrà, en cap cas, substituir al PERE.

Què es pot fer ?

Va costar molt que, finalment, tant les autoritats catalanes com espanyoles prenguessin consciència de la dimensió del problema migratori. Malgrat tot encara se senten desafortunades expressions ('mobilitat exterior', 'itineraris formatius provisionals', etc. per a no utilitzar la paraula emigració). Cal una política activa de reconeixement del problema. El flux migratori és constant i cal intentar encarrilar i assistir aquest moviment migratori per evitar que es converteixi en una descapitalització intel·lectual i laboralment qualificada del país.

Catalunya és ha estat i serà un país d'acollida d'immigració procedent d'arreu però en molts moments de la seva història, per més o por menys temps, per raons polítiques o por raons econòmiques, és, ha estat i serà també país d'emigració.

Som Catalunya Exterior, també som Catalunya.

**Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC)
Juny 2018**

L'Estadística de Variacions Residencials (EVR) l'elabora l'INE (Instituto Nacional de Estadística) espanyol sobre la base de l'explotació de la informació relativa a les altes i baixes per canvis de residència registrats als Padrans Municipals, amb data de variació de l'any de referència, i que només es reflecteixen en la base padronal de l'INE fins el mes de març (inclusivament) de l'any següent al de l'estudi. S'obtenen així la totalitat de les variacions residencials anuals interiors i part de les exteriors; les primeres són les que es produeixen entre els diferents municipis de l'Estat y les segones són els moviments des de o cap a l'estranger.

L'EVR s'obté a partir de les inscripcions padronals, no obstant, si es calcula el saldo migratori net com diferència entre les Altes i les Baixes per variació residencial exterior, el saldo que s'obté no coincideix amb el que es dedueix com a diferència entre les xifres de població resultants del Padró i el saldo vegetatiu produït en l'any. Aquestes discrepàncies estan ocasionades per les variacions que s'incorporen en el període d'al·legacions (altes i baixes que no havien entrat a la base de l'INE en el moment del tancament de la EVR però que es tenen en compte en les xifres de població a 1er de gener), les Altes per Omissió (en el cas de que el ciutadà declari no estar inscrit prèviament i no es trobi inscripció anterior a la base de l'INE sí que es reflecteix a en la xifra de població), baixes per Inclusió Indeguda (ajustaments de registre no incorporats a l'EVR però sí en les xifres a 1er de gener), variacions de períodes anteriors (l'INE rep no només moviments del mes anterior sinó de mesos o inclús anys anteriors que sí s'incorporen a la xifra de població) i saldo vegetatiu (naixements-defuncions provinents del Registre Civil no coincidents amb el saldo de les inscripcions padronals).